

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRZEMIERA WYNOŚ: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zgranicza, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rekopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pettowany jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 k. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiinalnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRZEMIERA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI i ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Na rubieży kultur.

I.

(Dalszy ciąg).

Pojęcia, struktura umysłowa i duchowa i charaktery ludzkie kształtowały się naturalnie pod wpływem tych warunków rozwoju zachodniej Europy i złożyły się na wydanie swoistego typu ludzi — Europejczyków.

Świat wschodni kształtował się zupełnie inaczej. Wspólną cechą wszystkich kultur wschodnich było zatrzymanie się martwe skosnienie cywilizacji na pewnym stopniu jej rozwoju. Działo się to wskutek tego, że w łonie tych społeczeństw nigdy nie było miejsca dla epokowych rywalizacji najwyższych władz — władzy ducha i ciała.

Buddaizm, Braminizm i ich odmiany we wschodniej Azji są rodzajem politeizmu, a religia w Chinach oddaje cześć boską prawom i cesarzowi.

W osobie cesarza skupia się najwyższa władza duchowna i świecka, która od paru tysięcy lat trzyma Chiny na martwym punkcie. Islamizm zapalił Arabów i Turków do wielkich podbojów, lecz cywilizacji nie rozwinął, a unieruchomił ją zupełnie, oddając najpotężniejszemu wodzowi moc rozkazywania nad wierzącymi.

Wreszcie Chrystyanizm wschodniego obrządku, poddając się całkowicie zwierzchnictwu cesarzy bizantyjskich, wychował z jednej strony Tęcie wschodni despotyzm, z drugiej zaś — wprowadził martwość form społecznych i zneruchomienie myśli.

Prawosławna Rosja, przyjmując religię z Bizancjum, a z nią i jej następstwa, znalazła się w warunkach, które jeszcze bardziej sprzyjały utrwaleniu zasad i pojęć świata wschodniego. Najście Tatarów i 200 letnie ich panowanie na ziemiach ruskich przekazało książętom moskiewskim władzę nieograniczoną, na systemie dzikiego despotyzmu chanów tatarskich wzorowaną. Skutkiem tego oddawano władzy carskiej omal cześć boską, a przysłowie: „Boh na niebie — car na ziemi” weszło w krew u narzmionej ludności. I nie było nic, co by się przeciwstawiło tej władzy, bo kościół wschodni na równi z innymi instytucjami był całkowicie poddany woli władców moskiewskich. W rezultacie zneruchomienie życia było nieuniknione, a cywilizacja Rosji, o ile nie brać pod uwagę cienkiej powłoki jej, będącej powierzchownym odbiciem kultury zachodniej, o 200 lat później jest spóźnioną w porównaniu z cywilizacją zachodnią. Dział jeszcze gminne władanie ziemi, jako przejściowa forma ze stanu koczowniczo-pasterskiego do osiadłego pokutuje w Rosji, a przez niektórych ekonomistów i myślicieli rosyjskich balamutnie jest obrana jako punkt wyjścia do stworzenia nowej cywilizacji, mającej się przeciwstawić „zgniłej Europie“.

zacji, mającej się przeciwstawić „zgniłej Europie“.

Dopiero od czasu Piotra Wielkiego, a później przez rozbiór Polski Rosja zetknęła się z zachodnią Europą, a od tej chwili, kiedy wojska rosyjskie po pogromie Napoleona do tary aż do Paryża, w Rosji obok niepodzielnie dotąd panujących pojęć pochodzenia wschodniego, zaczęły się pojawiać (początkowo tylko w formie lekkiego krytycyzmu) pojęcia zachodnie.

Z. Nowicki.

Częstochowa, 12—5—1916.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 16 maja:

Wschodni plac boju

Sytuacja nie uległa zmianie.

Zachodni plac boju.

Drobne przedsięwzięcia, prowadzone w rozmaitych odcinkach frontu, skończyły się wzięciem do niewoli pewnej liczby Francuzów i Anglików.

Na zachodnim brzegu Mozy odparliśmy kilka słabych ataków francuskich przeciwko stanowiskom naszym, na wyżynie 304. Czynną tam była nasza artylerja, piechota i karabiny maszynowe.

Podobny los spotkał ataki, prowadzone przez nieprzyjaciela na północ od Vaux—les—Palamair.

Balkański teren walk.

Nie zaszły żadne szczególne wydarzenia.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 16 maja:

Kosyjski plac boju.

Balkański plac boju

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Włoski plac boju.

Walki artyleryjskie rozgrywały się wczoraj na całym froncie i dochodziły wielokrotnie do silnego napięcia.

W odcinku płaskowzgórza Doberdo egeryjski pułk pospolitego ruszenia wtargnął do okopów nieprzyjacielskich na wschód od Monfalcone, wziął do niewoli 5 oficerów i 150 żołnierzy z rozmaitych pułków włoskich i zdobył 1 karabin maszynowy. Mimo wszelkich wysiłków przeciwnika, zdobyte przez nas onegady pozycje zostały utrzymane i ufortyfikowane. Tutaj wzięliśmy do niewoli 3 oficerów i 140 żołnierzy oraz zdobyliśmy karabin maszynowy i dużą ilość materiałów wojennych. Dzisiaj rano lotnicy nieprzyjacielscy rzucali na Cosanievia bomby, które, kierowano na wyraźnie oznaczone urządzenia sanitarne, nie wyrządziły im jednak szkody.

W pobliżu przyczółka mostowego Gorycji, pod Plawą i w odcinku Col-Nei artylerja nasza utrzymywała ostro nieprzyjacielskie pod silnym ogniem. Rozmaite przedsięwzięcia piechoty w tym odcinku przyniosły nam jednego oficera oraz 116 żołnierzy nieprzyjacielskich wziętych do niewoli.

Na froncie Karstu przy dobrych warunkach atmosferycznych rozwinięły się również walki działowe, a pod Pensebą piechota nasza wależyła z oddziałami bersalajierów.

W Dolomitach odparliśmy ataki piechoty, na stanowiska nasze pod Col di Lana i w okręgu Trossero.

W południowym Tyrolu, przy wsparciu artylerji, wojska nasze zdobyły stanowiska nieprzyjacielskie na wyżynie Armentara, na południe od doliny Sogana, oraz na płaskowzgórzu Ville-Gereuth, na północ od Terragnolo i na południe od Roveretto. W tej walce wzięliśmy do niewoli 65 oficerów, w tym jednego pułkownika i 2,500 żołnierzy, oraz zdobyliśmy 7 dział.

Jeden z nieprzyjacielskich statków powietrznych został zestrzelony.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler.

Feldmarszałek porucznik.

Komunikat rosyjski.

(W. B. T.) Urzędowo donoszą dnia 14 maja:

Front zachodni.

Nad środkową Strypą udaremnił nieprzyjacielskie próby zbliżenia się. Ujęliśmy jeńców. — Oddziały, poprowadzone do walki Biaburtem, odparły tureckie ataki z wielkimi dla wroga stratami.

W okolicy Erzingjan powiodło się turkom wyprzeć tu i owdzie nasze wojska wysunięte. Ogień nasz zmusił nieprzyjaciela do zaniechania wszelkich dalszych ataków. Wojska nasze zajęły okolicę Rowendur w Mezopotamji. Tamże porzuciły pobite siły nieprzyjacielskie 3 działa, mnóstwo karabinów i rozmaitej amunicji.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 14 maja:

Po południu:

Na południe od Roy odparliśmy nagły napad na rowy nasze w Bis Loges. Z okolicy Verdun nie donoszono nic ważnego z nocy prócz gwałtownego ostrzeliwania wzgórze Martwy Człowiek.

Na innych frontach noc minęła spokojnie.

Wieczorem:

W Argonach przy wzgórzu Fille Morte wysadziliśmy dwie miny, które zburzyły niemiecki rów strzelecki. W okolicy Verdun kanonada z przerwami w rozmaitych częściach linii, bez akcji piechoty. Na innych frontach spokój.

Przeciw Polakom.

„Dziennik Piotrogrodzki” donosi: Poseł Szulgin pisząc w „Kijewlaunie”

o działalności bloku postępowego, zaznacza, że w bloku tym prawie wcale nie poruszano kwestji narodowościowej. Ale była jeszcze, oświadcza poseł Szulgin, inna też przyczyna: W sprawie polskiej natknęliśmy się na następującą kwestję: Gdy powstał blok postępowy, pretensje Polaków nie przekraczały autonomji politycznej. Od tego czasu punkt widzenia Polaków zmienił się zasadniczo. Obecnie Polacy nie mówią już o autonomji, lecz o samodzielności, której co prawda nie identyfikują z niepodległością, lecz widocznie mają na myśli ustrój, przypominający unję Austrii i Węgier. Wobec zmiany poglądów, Polacy powinni byli blokowi wyjaśnić swój stosunek do tej sprawy. Narazię tego nie uczyniono, wobec tego dziś nie można nawet teoretycznie rozstrzygnąć kwestji polsko-rosyjskiej.

„Dziennik Piotrogradzki“ uważa oświadczenie powyższe za póturzędowe wypowiedzenie Polakom wojny przez postępowców.

Wypadek następcy tronu.

Rumuński następca tronu Karol wymijając swym automobilem na ulicy Elżbiety w Bukareszcie wóz z siemem, spotkał się z wagonem tramwaju elektrycznego. Samojazd zdruzgotany—księżę cały.

Nowa ofenzywa na Ryge.

Dzienniki węgierskie donoszą z Bellinzony: Wojskowy sprawozdawca póturzędowego organu rosyjskiego „Russ. Inwalid“ donosi, że Niemcy przygotowują nową wielką ofenzywę, która skierowana będzie na Ryge. Dziennik nie próbuje nawet ukrywać, że przygotowania niemieckie napełniają miarodajne koła rosyjskie poważną obawą, już z tego względu, że niemieckie okręty wojenne z łatwością wjechać mogą do zatoki ryskiej. W dalszym ciągu twierdzi sprawozdawca, że dotychczasowe ataki niemieckie na froncie francuskim są tylko płaszczykiem ukrywającym wielką ofenzywę niemiecką, przygotowaną na froncie rosyjskim.

Sprostowanie.

Wschodnia agencja telegraficzna rozsyła następujące sprostowanie:

Z powodu niejasności tekstu depeszy berlińskiej, do wczorajszej depeszy o sekretarzu urzędu spraw wewnętrznych, Delbruecku, wkrađa się omyłka. Delbrueck nie umarł, lecz ustepił ze stanowiska wskutek ciężkiej choroby.

13,000,000 kary.

Sąd Rzeszy odrzucił w rewizji skargę fabrykanta Ernesta Boettichera z Eltorfu, skazanego w dniu 18 go grudnia 1915 przez sąd ziemiański na 13 milionów marek grzywny i na 1 i pół roku więzienia za uchylenie się od akcyzowego podatku ze swych gorzelnii.

Wykład o Polsce w Budapeszcie.

Wiedeńskie Biuro Prasowe donosi z Budapesztu: W tych dniach odbyło się tam w teatrze świetnym „Urania“ uroczyste, inauguracyjne przedstawienie sztuki barona Nyaryego p.t. „Zmartwychpowstały naród“. Przedstawienie to, względnie wykład o Polsce, ilustrowany obrazami świetnymi, miało zupełnie powodzenie. Słowa prelegenta, obrazy bardzo piękne, umiejętnie nastawione z akompaniamentem muzyki, oparte na polskich motywach i uroczyste nastrój—wszystko to złożyło się na całość bardzo udaną. Publiczności zebrało się wiele: Komenda Legionów i wogóle Legioniści przebywający w Peszcie, liczne grono członków klubu polsko-węgierskiego i bardzo wiele osób z arysto-

kratycznego towarzystwa peszteńskiego. Autor, znany przyjaciel Polaków, który ukazał się przy stole prelekcyjnym w mundurze podporucznika armji, zbierał w podzięciu huczne oklaski.

Prasa budapeszteńska tak węgierska jak i niemiecka, jak również i prowincjonalna prasa węgierska umieściła o wykładzie bardzo przychylnie recenzje.

Postępy Rosjan w Persji.

„Voss. Ztg.“ pisze: Stokholm 18 maja. Według „Koeln Ztg.“ oświadczył pułkownik szwedzki Westdahl, który dopiero co wrócił z Persji, że praktycznie rzecz biorąc Persja znajduje się w ręką Rosjan. Teheranu jeszcze nie zajęli, ale zajęli już cały kraj ku zatoce Perskiej, to jest do tego punktu, gdzie się zaczyna sfera wpływu Anglików.

Pasiecz o pokoju.

Petersburska Agencja Telegraficzna podaje rozmowę z prezesem ministrów serbskich, Pasiczem, który rzekł między innymi, że wojna już długo trwać nie będzie, i że na jej sieni można się spodziewać zawarcia pokoju.

Kłamstwa szkolne.

Na posiedzeniu sekcji wychowawczej Stow. nauczycielstwa polskiego w Warszawie prof. Konrad Chmielewski wygłosił odczyt na temat „Kłamstwa szkolne“.

Według Foerстера, szkoła jest prawdziwym zakładem skażenia wszelkiego poczucia prawdomówności. Według Lechmana, w szkole z jednej strony panuje wszechwładne kłamstwo, z drugiej — nieustająca podejrzliwość. Pestalozzi dowodzi, że karność szkolna grzeszy brakiem pogłębienia etycznego i psychologicznego. Prawdomówność winna mieć za podstawę poszanowanie godności ludzkiej. Sully dzieli kłamstwa na „gorące“ i „zimne“ z powodu ich motywów: Stanley Hall dzieli kłamstwa na 4 typy: fantastyczne, patologiczne, heroiczne i egoistyczne.

Prelegent przedstawił następujące wnioski praktyczne:

1) Indywidualizm w wychowaniu powinien być nie jaknajwiększy, lecz jaknajserdeczniej uwzględniany.

2) Wewnętrzna walka o prawdę w duszy dziecka powinna w wychowawcy znaleźć siostrę miłosierdzia, nigdy chirurga, czy anatoma.

3) Szkoła i dom nie powinny sobie swoich prawd względnych przeciwstawiać; lepiej niech dbają, żeby dziecko znalazło tęsknotę do prawdy.

4) Niema tak znakomitego systemu etycznego, któryby bronił od zła, jeżeli systemat ten tylko poznamy. Należy odczuć potrzebę dobra, aby do niego rzeczywiście dążyć.

Koźporządzenia urzędowe.

Ogłoszenie

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości, że w dniach 18, 19, 20 i 21 b. m. Miejska Deputacja Żywnościowa zamiejska będzie w swych okręgach dotychczasowe legitymacje upoważniające do otrzymania kart chlebowych i cukrowych na nowe legitymacje.

Wobec powyższego nakazuje się wszystkim właścicielom lub rządcom domów, aby odebrali od swych lokatorów dotychczasowe legitymacje i wraz z książkami meldunkowymi przedłożyli je w terminach wyżej wskazanych w okręgach Miejskiej Deputacji Żywnościowej do zamiany na legitymacje nowe.

Dla szybszego załatwienia tej czynności w okręgach postanowiono w dniach 18 i 19 b. m. załatwić domy o numerach parzystych, a d. 20 i 22 nieparzystych.

Zaniebdanie wypełnienia powyższego rozporządzenia w wyżej wskazanym terminie pociągnie za sobą surowe ukaranie właściciela lub sądoów domów, a zarazem narazi mieszkańców na wstrzymanie wydania należnych im kart chlebowych i cukrowych.

Częstochowa 16 maja 1916 r.

Pierwszy Burmistrz

Radca rejencyjny.

Knoblauch.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dziś 18 w czwartek — Feliksa p. Bryka kr. Jutro w piątek 19 — Piotra Celestyna.

Wiadomości Historyczne:

1792 Rosja oświadcza się przeciw sejmowi 4 letniemu

1674 Jan III Sobieski obrany królem.

Dzisiejsza konferencja szkolna.

Dziś, we czwartek 18 bm. o godz. 9 rano w lokalu szkoły w Węglowicach odbędzie się konferencja szkolna dla nauczycieli szkół obwodu Węglowice, a więc ze wsi: Blachownia, Bieleń, Bór Zapilski, Brzózka, Cisie, Długi Kąt, Klepaczka, Kamińsko, Kuleje, Puszczyw, Węglowice.

Dzisiejszy przyjazd Ces. Komisarza Sprawiedliwości.

Dziś, we środę 17 bm. przyjeżdża z Będzina Cesarski Komisarz Sprawiedliwości celem załatwienia spraw obronczych i t. d. i urzędować będzie, od g. 3 do 4 i pół po poł. w lokalu Sadu Pokoju przy ulicy Panny Marji Nr. 73.

Dzisiejsze rozdawnictwo kapusty.

W niedzielę w „Ognisku Robotniczym“ Krakowska Nr. 13, p. Stan. Jastrzębski rozdał kartki na odbiór rozsady kapusty.

Dziś we czwartek wszyscy, którzy już te kartki mają, jak i ci, co nie byli w niedzielę w „Ognisku“ mają się zgłaszać z zaświadczeniem od Dzielnicy lub kwitami sznurowymi, jako posiadacze działek ziemi, do ogrodu p. Stan. Jastrzębskiego przy placie kolejowym po odbiór kapusty.

Prócz tego w ogrodzie p. M. B. Hoffmana każdy okazywał kwiat sznurowego z Magistratu lub świadectwa od Dzielnicy, że posiada działek ziemi otrzyma również bezpłatnie 2 kopy silnej rozsady kapusty.

Ponieważ biedni mało czytają gazet p. Hoffman prosi pp. gospodarzy o poinformowanie o tem lokatorów, aby o ile możności już w czwartek wszyscy mogli swą kapustę posadzić.

Przy tej sposobności p. Hoffman pisze nam, że „był pierwszym, który w roku zeszłym na organizacyjnym zebrań Rozdawnictwa polek, ofiarował rozsąd dla biednych, nie bojąc się konkurencji ze strony posiadaczy polek—a inni poszli w jego ślad. W tym roku już w lutym o tem pomyślał, czego dowodem mogą być silne flance w ofiarowanej ilości.“

Z posiedzenia Komitetu Wielkiej Kwesty.

We wtorek o godz. 7 i pół wiecz. w lokalu Stow. Kupców Polskich odbyło się niezwykłe liczne posiedzenie Komitetu Głównego Wielkiej Kwesty Ogólno-Krajowej, z udziałem bowiem 26 obecnych, obradujących pod przewodnictwem inż. Br. Hłaski, przy sekretarjacie p. J. Kozankiewicza.

Dyr. W. Płodowski zdał sprawoz-

danie z prac przygotowawczych komisji odczytowej, z którego wynika, że większość prelegentów miejskich weszła do komisji powiatowej; p. Kolański przywiózł z Warszawy od tow. „Czyta” kilka broszur, które będą na sobotniem posiedzeniu komisji odczytowej rozpatrywane; siły prelegentów są już ustalone.

Pan M. Jurakowski złożył w ręce dyr. W. Płodowskiego nowelkę p. Em. Neizłówny, do rozpatrzenia na sobotniem posiedzeniu i ew. zamieszczenia w pismach lub jednodziwce, której projekt dał ks. W. Kneblewski. Wybrano też podkomisję redakcyjną w osobach pp. ks. W. Kneblewskiego, red. Fr. Galińskiego, F. Gembickiego, J. Sיעińskiego i J. Barylskiego, tudzież pp. F. Dobruckiego i F. Eberta, która zbierze się prawdopodobnie w piątek.

Pan Wal. Miłaczewski referował sprawę gimnastycznych popisów młodzieży, twierdząc, że uczniów będzie do 600, uczenic do 300, razem około 900; ówczesna potrwa ze 4 godziny — idzie o wybranie placu z trzech proponowanych, mianowicie: 1. placu p. Ficensa obok koszar Zawady, 2. placu dr. K. Zawady i 3. placu wprost fabryki S. Landaua przy ul. Centralnej.

W dłuższej dyskusji na temat udziału dzieci ze szkółek elementarnych, placu trybun, pory dnia i celu popisów lub defilady — zabierali głos pp. mec. M. Kokowski, kom. E. Brühl, F. Ebert, W. Miłaczewski, ks. W. Kneblewski, F. Gembicki, dyr. W. Płodowski, J. Wróblewski, J. Serednicki, red. Fr. Galiński itd., poczem do rozpatrzenia spraw tych wyłoniono komisję z pp. kom. E. Brühla, F. Eberta, Zagrodzkiego, W. Miłaczewskiego, Lewandowskiego i R. Kieslcha.

Dyr. W. Płodowski poruszył sprawę lokalu dla wystawy szkolnej. Nasunęły się tu dwa gmachy: Przemysłu Ludowego lub Muzeum Hygienicznego, zwłaszcza ten ostatni. Do sprawy tej powołano tę samą komisję popisów gimnastycznych.

Pan Jerzy Cholewicki referował sprawę przedstawień „Dowodu wdzięczności narodu”, których w święta byłoby po dwa, dzienne dla działwy, wieczorowe dla dorosłych, w dni zaś powszednie po jednym; sprawę przeczyczy rzucanych na ekran i związanych z tem kosztów.

Wreszcie przewodniczący oświadczył, że Komisja ofiar rozpoczyna swe prace we środę 17 maja, zaś Komisja Odczytowa odbędzie posiedzenie najpóźniej w sobotę 20 maja o g. 6 wieczorem.

Z zebrania Ziemianek.

We wtorek w sali biblioteki parafialnej św. Zygmunta o godz. 1-ej po poł. odbyło się pierwsze w okresie wojennym zebranie Kola Ziemianek powiatu częstochowskiego, na którym p. Cygańska z Kamienia zdała sprawozdanie z otwarcia i dotychczasowej działalności schroniska dla siostr w Wanczerzowie pod Mstowem. Wobec niezbyt liczego zgromadzenia się członkiń dalsze punkty porządku dziennego odłożono do dnia 20 czerwca godziny 1 po południu, w którym to terminie odbędzie się następne, drugie z kolei po wznowieniu działalności Kola zebranie.

Chleb po 8 kop.

Od piątku 19 maja b. r. zniżono cenę chleba wypiekanego z mąki nabywanej w Deputacji Żywnościowej przez piekarnie: „Popularną”, „Naszą Piekarnię”, „Dor. Pomocy dla Chrześcijan”, „Dor. Pom. dla żydów”, „A. Cembryńskiego i L. Miłodownika”. — Cena chleba w sprzedaży ustanawia się 8 kop. za funt czyli i bochenka chle-

ba wagi 3 funty i 8 łutów, kosztuje 26 kop. albo 45,5 fengów.

Jednocześnie Deputacja Żywnościowa zwraca uwagę konsumentów, aby w swoim własnym interesie żądali dokładnej wagi chleba, mianowicie, aby wystudzony bochenek chleba wagi 3 funty i 8 łutów, ponieważ tylko taki chleb może być sprzedawany, następnie, aby chleb był dostatecznie wypieczony i aby za bochenek chleba, wagi 3 funty i 8 łutów było płacone 26 kop. albo 45,5 fen.

O wszelkich uchybieniach od wyżej wykazanych uwag należy niezwłocznie zawiadomić Deputację Żywnościową, która w razie stwierdzenia nadużyć ze strony piekarni lub sprzedających chleb przedsięwzię odpowiednie kroki.

Echa zbrodni przy ul. Jasaej.

Sprawa zbrodni dokonanej na nieletniej Janince Hamerównie przy ul. Jasnej nr. 21 do tej pory pozostaje niewyświetlona, jakkolwiek zatrzymano parę osób, poszlakowanych o pewien związek z tą sprawą.

Charakterystycznym jest, że trupa znaleziono w piwnicy, kluczem zamkniętej na kłódkę, która jednak łatwo otwiera się byle wytrychem.

Zebranie Wielkiej Kwesty w Truskolasach.

Rada Opiekunów okręgu częstochowskiego podaje do wiadomości, że w niedzielę 21 b.m. o g. 1 po poł. w Domu Ludowym odbędzie się zebranie w sprawie Wielkiej Kwesty Ogólno-Krajowej, na które proszeni są wszyscy interesujący się tą kwestą. **Z aury.**

„Zimni” święci Pankracy, Serwacy i Bonifacy wierni i w tym roku tradycji, sprowadzili nam nie tylko dżdżyste dni, ale i porządnie zimne. Temperatura spada o kilka stopni, co tembardziej daje się odczuwać po kilku dniach wprost upalnych.

Ofiary na herbaciarnię szkolną.

Kozłowska — 1 rb. (marzec).
A. Klawe — 7 mk. 30 fen.
Dr. Stawnicki — 9 rb. (kwiecień, maj i czerwiec).
Zamościkowa — 3 rb. (marzec).

Z koncertu.

Koncert p. Stelli Birnbaumówny udał się doskonale, a zainteresował publiczność z wielu względów: 1-o, że p. B. jako śpiewaczka zasługuje na to, 2-o, że jako częstochowianka, występuje z powodzeniem w Warszawie. Na program złożyły się utwory takiej miary, jak arja z „Hrabiny” Moniuszki, arja z op. „M-me Butterly”, arja „z klejnotami” z Fausta, „Zawód” Karłowicza, „To mój dom” i „Król Olch” Schuberta, „Pieśń tęsknoty” Griega, „Stach” Kossobudzkiego, „Wiosna” Hildacha i inne na bis.

Sam program olbrzymi świadczy już o wytrzymałości głosu rozległego w skali, metalicznego i wyszkolonego; śpiew p. Stelli Birnbaumówny cechuje przytem wytworna deklamacja, widocznem jest również udoskonalenie się znaczne od czasu dawnych jej występów w Częstochowie, to też cieszyła się ogólnem i zasłużonem zupełnie uznaniem, ze strony doborowej a przeważnie muzykalnej publiczności.

P. R. Kremaska wespół z p. W. Birnbaumówną (w którego rękach spoczywał również akompanjament) odegrała koncert Es-dur Liszta. Utwory Liszta, najezone przeważnie trudnościami natury technicznej, nie są łatwe do wykonania, nacechowane są przytem brawurą i zapałem ognistymi iście węgierskim, nie też dziwnego, że wybitni nawet pianiści, (których osobiście slyszalam, jak Alfred Reise-

nauer — „Erikoenig”, Boujuclli — „parafraza na motywach z op. „Rigoletto” — nie trafiali w tempie szalonom we właściwe klawisze).

Koncert Es dur i Ballada Brahmsa — wobec wyżej wymienionych trudności — wykonane były z poczuciem stylu, czego jednakże o Chopinie (zwłaszcza preludja, powiedziec nie można). Lepiej wyszedł nocturn cis-mol, a właściwie część II tegoż, gdyż w części pierwszej ręka lewa grała za mocno, a prowadzi ona tylko akompanjament, melodję zaś powierzył Chopin ręce prawej. Zresztą wiedzionem jest, że kto lubuje się w Liszcie, Rubinsteinie i innych. gdzie potrzebne są zapał i brawura, trudniej mu jest wyspiewać Chopina, którego utwory owiane są „żalem” i nie ma w tem nic dziwnego. Pianistka naogół wywarła wrażenie korzystne.

P. Radgowski z właściwą sobie swadą wypowiedział wyjątek z „Huranganu” Gąsiorowskiego, a ze szczególnym humorem monologi, którymi ubawił publiczność.

Notabene: jest to co prawda połączone z kosztami, lecz zamiast pianina, lepiejby brzmiały dwa dobre strojne fortepiany, gdyż i pianino różni się zwykle barwą dźwięku. Koncertantów przyjmowano z zapałem i obdarzono kwieciami.

L. Wawrzynowicz.

Zapisy do książki pamiątkowej 3 maja.

Do książki pamiątkowej zapisali się znów uczestnicy w pochodzie między innymi zrzeczeniami i Stowarz. Kelnerów.

Zapisy przyjmowane są w dalszym ciągu, przyzem pożądanym jest poświęcić, gdyż od niego zależnym jest termin przygotowania książki, jak od liczby instytucji, delegacji i wymienionych w nich nazwisk zależną jest zewnętrzna szata wydawnictwa.

Również zapisywać się mogą sklepy i firmy, które dekorowały swe wystawy. Firmy te mogą dostarczyć nam do umieszczenia w albumie gotowe klisze lub zdjęcia fotograficzne swych udekorowanych wystaw.

Repertuar.

Dziś we czwartek:

Paryski — „Dziady” IV część
A. Mickiewicza i obrazy kinematograficzne.

Odeon — Obrazy kinematograficzne.

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

w Częstochowie ul. Pańny Marii (1 Atoja) Nr. 8.

Choroby zębów i jamy ustnej, wyrzynanie zębów bez bólu. Płomy i zęby sztuczne bez podnieknięcia. Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wiecz.

Potrzebna korespondentka z dokładną znajomością języka niemieckiego. Oferty w „Gońcu” sub J. B. 097-

Kradziono dowód osobisty wydany przez Wójta gminy Dąbrowa Górnicza na nazwisko Józefa Słowik. 323-

Ogrodnik poszukuje posady ogrodnika lub pomocnika. Oferty składać w Gońcu pod ofrą 502. 323-

Fotografie
z obchodu 3-go Maja
po 15 kop.
do nabycia
w Administracji Gońca

1. Dokumenty stanu cywilnego.

Dokumenty stanu cywilnego wystawiane przez duchownych i urzędników stanu cywilnego (na przykład: świadectwa urodzenia, chrztu, zdolności do zawarcia małżeństwa, zapowiedzi, zawarcia małżeństwa, zgonu) nie podlegają żadnej opłacie stemplowej, jeżeli ich się potrzebuje do celów kościelnych, szkolnych albo wojskowych.

Warszawa, dnia 30. kwietnia 1916.

Naczelnik Administracji

Generalgubernatorstwa Warszawskiego.

W zastępstwie

U e b e r s c h a e r.

Rozporządzenie powyższe podaję niniejszem do wiadomości publicznej.

Częstochowa, dnia 11. maja 1916.

2. Obwieszczenie dotyczące mogił żołnierzy.

- 1) Ludność ma się obchodzić z mogiłami poległych w tej wojnie żołnierzy niemieckich, austro-węgierskich i rosyjskich z wszelką możliwą ostrożnością i ochroną.
- 2) Kto mogiły rozmyślnie uszkodzi albo zniszczy, będzie ukarany ciężkim więzieniem do 2 lat. Kto z nieostrożności mogiły naruszy, będzie ukarany grzywną do 1000 marek lub więzieniem do 5 miesięcy.
- 3) Na gminy, w których obrębie zdarzą się takie uszkodzenia, może być nałożona grzywna.
- 4) Kto podczas prac rolnych nierozmyślnie

Częstochowa, dnia 16. Maja 1916.

Niemiecki Cywilny Zarząd.

Naczelnik Powiatu.

Bredt.

natknąć się na zwłoki (kości) poległych żołnierzy, ma o tem zawiadomić natychmiast najbliższą Komendanturę miejscową lub jedną z władz niemieckich.

Kto zawiadomienia takiego zaniecha, będzie ukarany grzywną do 300 marek albo więzieniem do 2 miesięcy.

Częstochowa, dnia 8. maja 1916.

Generałporucznik

von Schickfus,

Generał piechoty.

Obwieszczenie powyższe podaję niniejszem do wiadomości publicznej.

Częstochowa, dnia 13. maja 1916.

Naczelnik Powiatu.

Bredt.

3. Wezwanie na zebranie Sejmiku powiatowego

dnia 19. maja przed południem o 10 godzinie.

Porządek obrad.

- 1) Zaprowadzenie powiatowego monopolu na mąkę;
- 2) Wstawienie do dochodu i rozchodu etatu pozycyji utworzonej z drugiej połowy (50 procent) dodatku do podatku gruntowego, mającej być przekazaną do funduszu dotacyjnego;
- 3) Wyznaczenie sumy ryczałtowej za czynności urzędników państwowych w interesie powiatu.

Częstochowa, dnia 6. maja 1916.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od wtorku 16-go do piątku 19-go Maja 1916 roku (włącznie)

NĘDZA I SŁAWA

Wstrząsający dramat w 4-ch częściach.

PROSZONY OBIAD (wyborna komedia) | | WIDOKI HISZPANJI (natura

NAD PROGRAM

Obchód 125 lecia Konstytucji 3 Maja

Całkowity pochód narodowy w Warszawie. Zdjęcia z natury.

Sensacja! Aktualne zdjęcia

Obchód 125-lecia 3 Maja w Częstochowie

Nowość!!

NA SCENIE!

Nowość!!

„DZIADY” (Część IV A. Mickiewicza)

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.

przyjmuje codziennie

od 9-1 i od 2-7 wieczorem.

Prenumeraty Pism warszawskich i poznańskich z odnośnieniem do domu przyjmuje w każdym czasie Kantor Pism ulica Panny Maryi № 24 (róg Teatralnej.) 077-

Potrzebna panna do szycia zaraz ul. Teatralna Nr 9. 317-

Kursy Przygotowawcze

przygotowują do egzaminów i na świadectwa wszystkich klas, w grupach i pojedynczo. Ceny przystępne. Szkolna 5 II piętro oficyna prawa.

Do wynajęcia od 1 Lipca lokal składający się z 7-miu pokoi zdalny na biuro lub inne pomieszczenie Teatralna 9. 318-

Osoba młoda gospodarna potrzebna do zająć się gospodarstwem domowym a także panienka, do sprzedaży kwiatów. Wiadomość „Halinów” róg Szkolnej i Ciemnej. 316-

Doktor PAWEŁ BRONIAŃSKI

Częstochowa, Nowy-Rynek № 3.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-7 po poł. Panie od 12-1 po poł.

Teatr „ODEON”

Program od piątku 12-go do czwartku 18 go Maja 1916 roku.

Dzisiaj jeden z najbardziej sensacyjnych obrazów sezonu!

Arena okropności

Wielce sensacyjny dramat artystyczny w 5-ciu częściach, wykonany przez artystów „Teatru Królewskiego” w Kopenhadze.

Szczęśliwy numer (Komiczny).

Nad program:

Obchód 125-lecia Konstytucji 3 Maja.

I. Całkowity pochód narodowy w Warszawie.

II. Zdjęcia fotograficzne z uroczystości w Częstochowie.

Ceny miejsc zwykłe. Dzieciom i młodzieży do lat 16-tu wejście wzbronione.